

HORTEN

AI i en Forvaltningsret- lig kontekst – hvor står vi nu?

186569

Dir: +45 3334 4012
Mob: +45 5234 4012
E-mail: elo@horten.dk

Emilie Loiborg

Director, advokat

Emilie Loiborg har omfattende erfaring med at rådgive om problemstillinger inden for både forvaltningsretten, databeskyttelsesretten og dataetikken, navnlig i en digital kontekst, og om samspillet mellem reglerne. Emilie Loiborg rådgiver således om digitalisering af den offentlige forvaltning i bred forstand; det gælder både rådgivning af myndigheder og leverandører til myndigheder. Det kan fx være overholdelse af forvaltningsretlige regler og databeskyttelsesretten ved implementering af algoritmer og kunstig intelligens i den offentlige forvaltning eller samspillet mellem de databeskyttelsesretlige regler og offentligretlige regler ved brug af syntetiske data. Emilie Loiborg har også en indgående erfaring med at rådgive om bl.a. udveksling af oplysninger og brug af digitale hjælpemidler mellem myndigheder, digitale selvbetjeningsløsninger mv.

Emilie er ansat som ekstern lektor ved Københavns Universitet, hvor hun underviser i databeskyttelsesret. Emilie har også erfaring med at undervise i kurset ”digital forvaltning – retlige aspekter”.

Derudover har Emilie en indgående indsigt i juridiske problemstillinger og praktisk håndtering af konkrete sager om indsigt og aktindsigt.

Hun har også erfaringer fra politisk ledet organisationer, hvilket hun trækker på i sin rådgivning af klienter.

Karriere

Director, 2024
Ekstern Lektor, Københavns Universitet, 2022
Advokatbeskikkelse, 2022
Advokatfuldmægtig, Horten, 2020
Sekretær, Dataetisk Råd, 2019-2020
Fuldmægtig, Justitsministeriets departement, 2017-2020

Uddannelse

Cand.jur., Københavns Universitet, 2017
University of Sydney, 2015, Doctor of Law (udveksling)

Specialer

Offentlig ret
Databeskyttelsesret

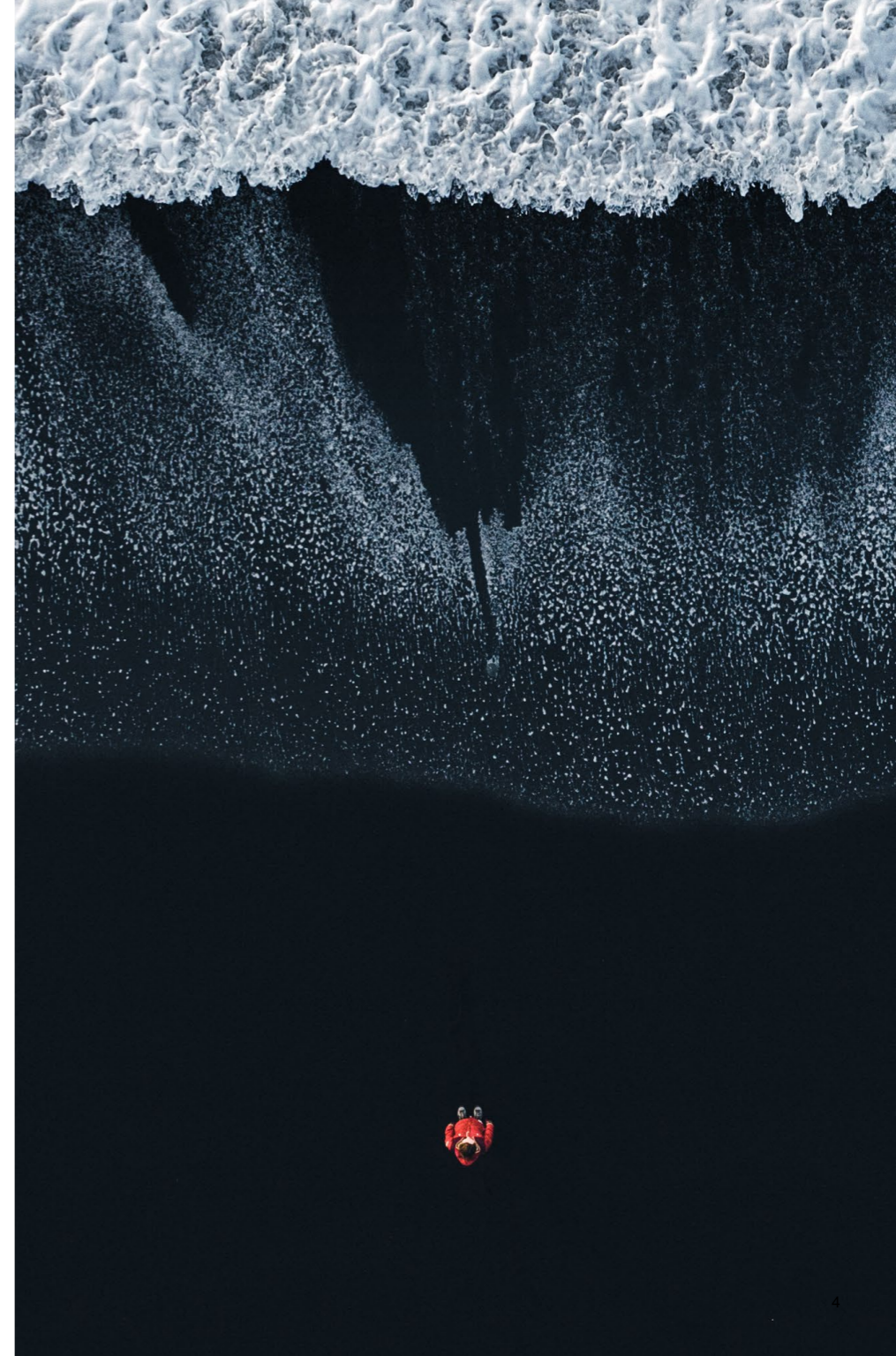
AI i en forvaltningsretlig kontekst – hvor står vi nu?

1. Hvilke forvaltningsretlige rammer er der for organiseringen af AI-projekter ?
2. Hvornår og hvordan skal jurister inddrages efter forvaltningsretlige regler?
3. Hvordan skal man forholde sig til andre it-systemer efter de forvaltningsretlige krav?
4. Hvordan kan det forvaltningsretlige krav om forsvarlig udvikling af it-systemer understøttes?

Dagens hovedpointer

- Gør juristen til **medspiller**
- Digitalisering kan **bidrage til besparelse på den lange bane**
- Juraen er den samme som altid – forvaltningsretten skal bare tænkes ind fra start efter princippet om **forvaltningsret via design**

Organisering og juristens inddragelse

Beslutningen om at igangsætte digitaliseringsprocessen

En myndighed skal være opmærksom på en række krav i forvaltningsretten i forbindelse med opstart af projektet:

- Finansiell hjemmel.
- Ressourceforbrug.
- Digitaliseringsparathed.
- Realistisk forventning til tidsforbrug af projektet – implementeringsfrister.
- Organisering og planlægning kan have betydning for vurdering af erstatningsansvar.

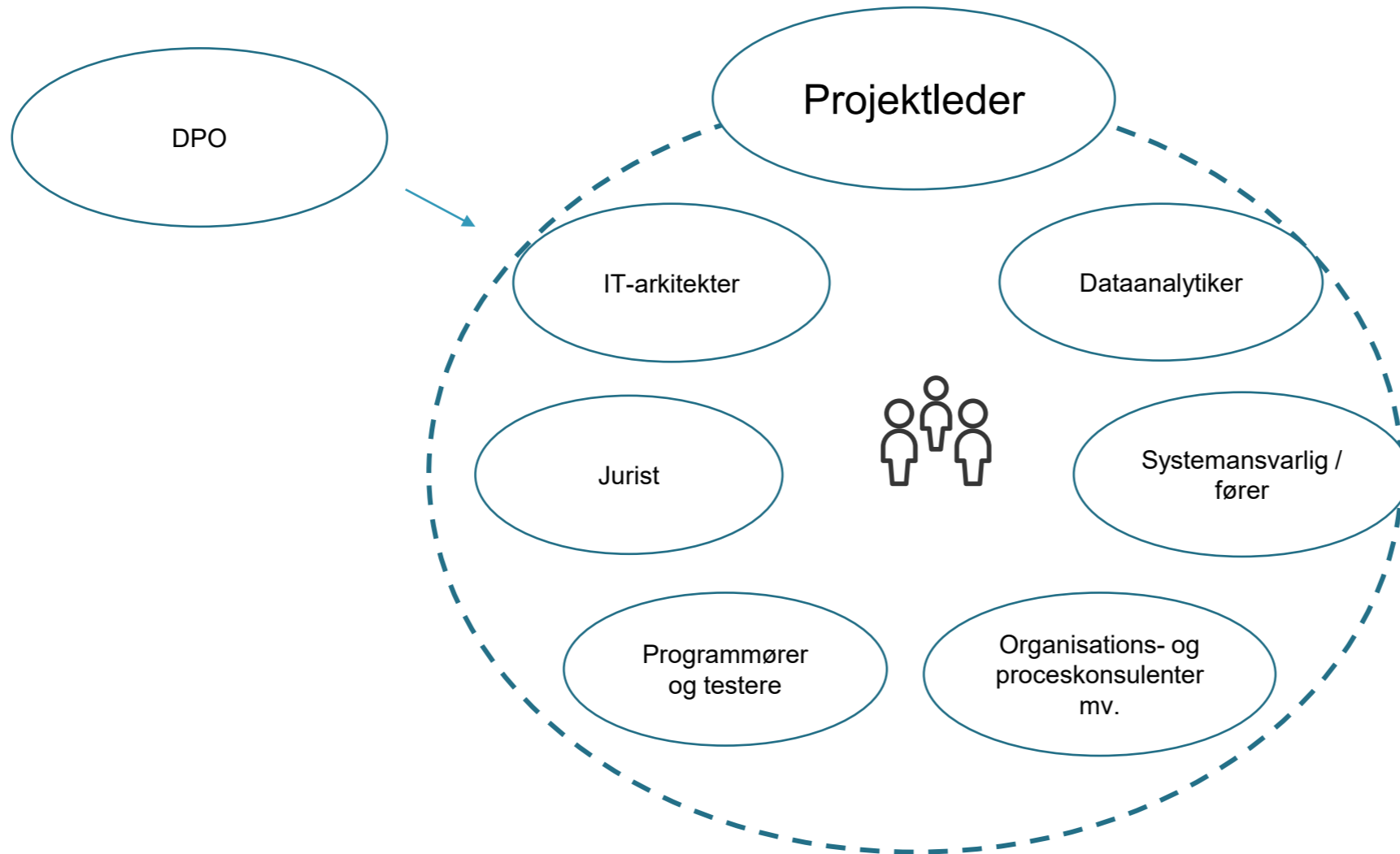
Intern organisering

Myndigheden skal i relation til den **interne organisering** overveje:

- Lovlig forvaltning
- Forsvarlig tilrettelæggelse af sagerne
- Nødvendige (juridiske) kompetencer?
- Regler om (intern) delegation: **Hvem træffer beslutninger?**
- Hvordan overholdes lovgivningsmæssige krav til kollektive organer med interesserepræsentation, særlige fagkunderskaber mv.?

Gør juristen til en medspiller

Gør juristen til medspiller

Forskellige fagligheder mødes: Få juristerne med fra start

Hvad er **væsentlige faser** af et udviklingsforløb? I hvert fald når:

- Kravene til løsningen skal fastlægges (kravspecifikation)
- En løsning skal designes
- Løsningen skal testes mv.

Tidlig inddragelse af juridiske kompetencer gør det lettere at sikre en forsvarlig udviklingsproces

- Overvejelser om legalitet, dataetik og konsekvensanalyse *skal* med fra start
- Tip: Se juristens faglighed som en genvej til den gode løsning (og det er også billigere end at skulle rette op på det senere!)

Forsvarlig udvikling af AI-systemer

Forvaltningsret via design

Forvaltningsretlig konsekvensanalyse

Samspil med andre it-systemer

Legalitetsprincippet

En forsvarlig udvikling af it-projekter

Legalitetsprincippet

- Kravet om hjemmel...
- Hjemmel til it-projektet?
- Det kræver fx hjemmel at
 - pålægge borgere/virksomheder at bruge en digital selvbetjeningsløsning
 - fravige reglerne om partsrepræsentation
 - At anvende visse AI-systemer

Forvaltningsret via design

Krav til it-systemer

Digitale løsninger, procedurer og sagsgange og systemer skal **understøtte overholdelse af lovgivningen og øvrige forvaltningsretlige normer**

Krav om et **værdibaseret design:**

Opmærksomhedspunkterne i den forvaltningsretlige konsekvensanalyse skal indtænkes i de digitale løsninger

Juraen er den samme som altid:

Forvaltningsretten er **teknologineutral**

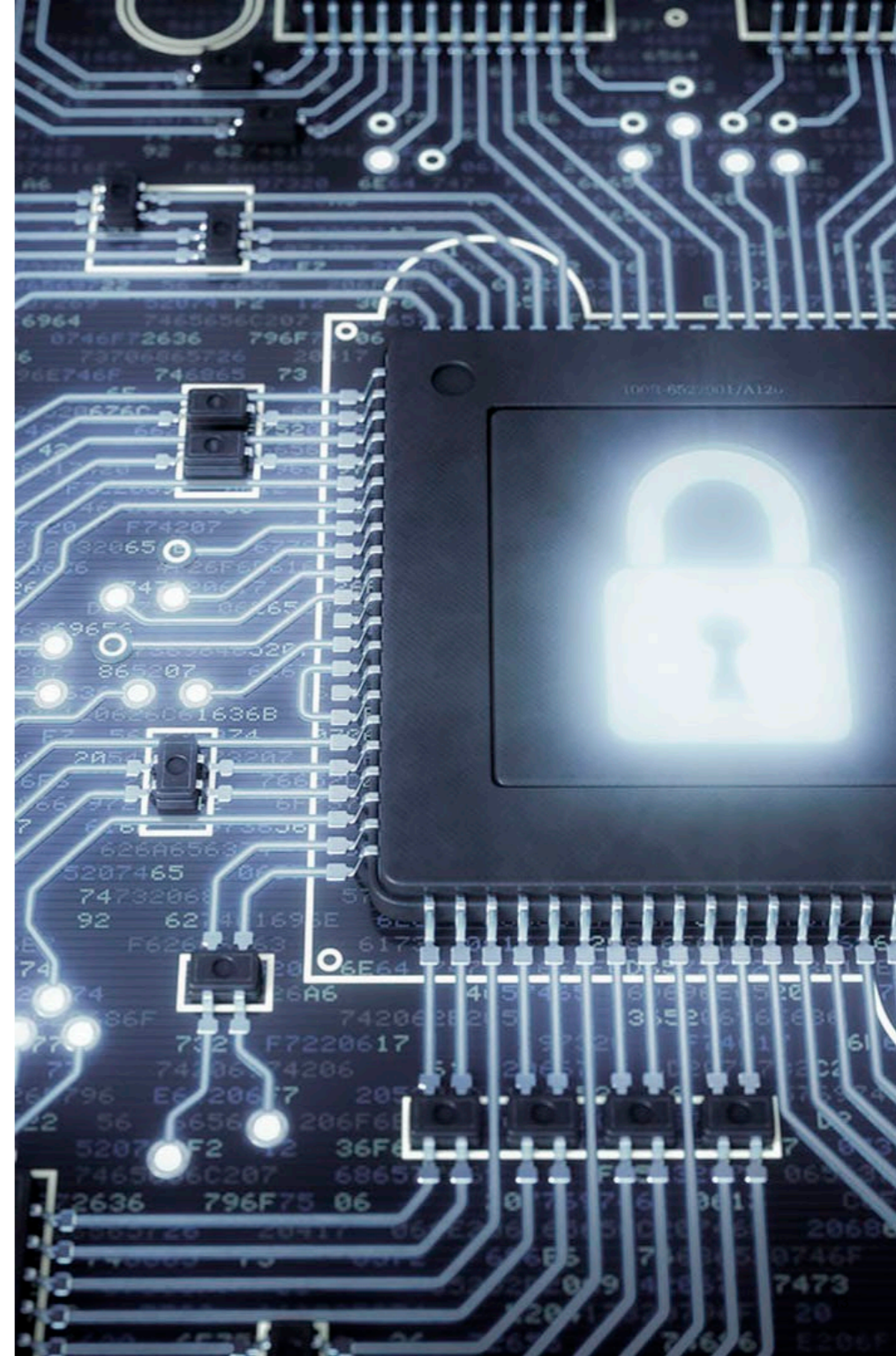
Forvaltningsret via design

Direkte krav til design af digitale løsninger fx

- Tilgængelighedslovgivningen
- Offentlighedslovens § 15, stk. 3, om journalsystemers indretning

Indirekte krav til design af digitale løsninger fx

- Forvaltningslovens § 8 om partsrepræsentation
- Forvaltningslovens § 19 om partshøring
- Vejledning
- Lighedsgroundsætningen

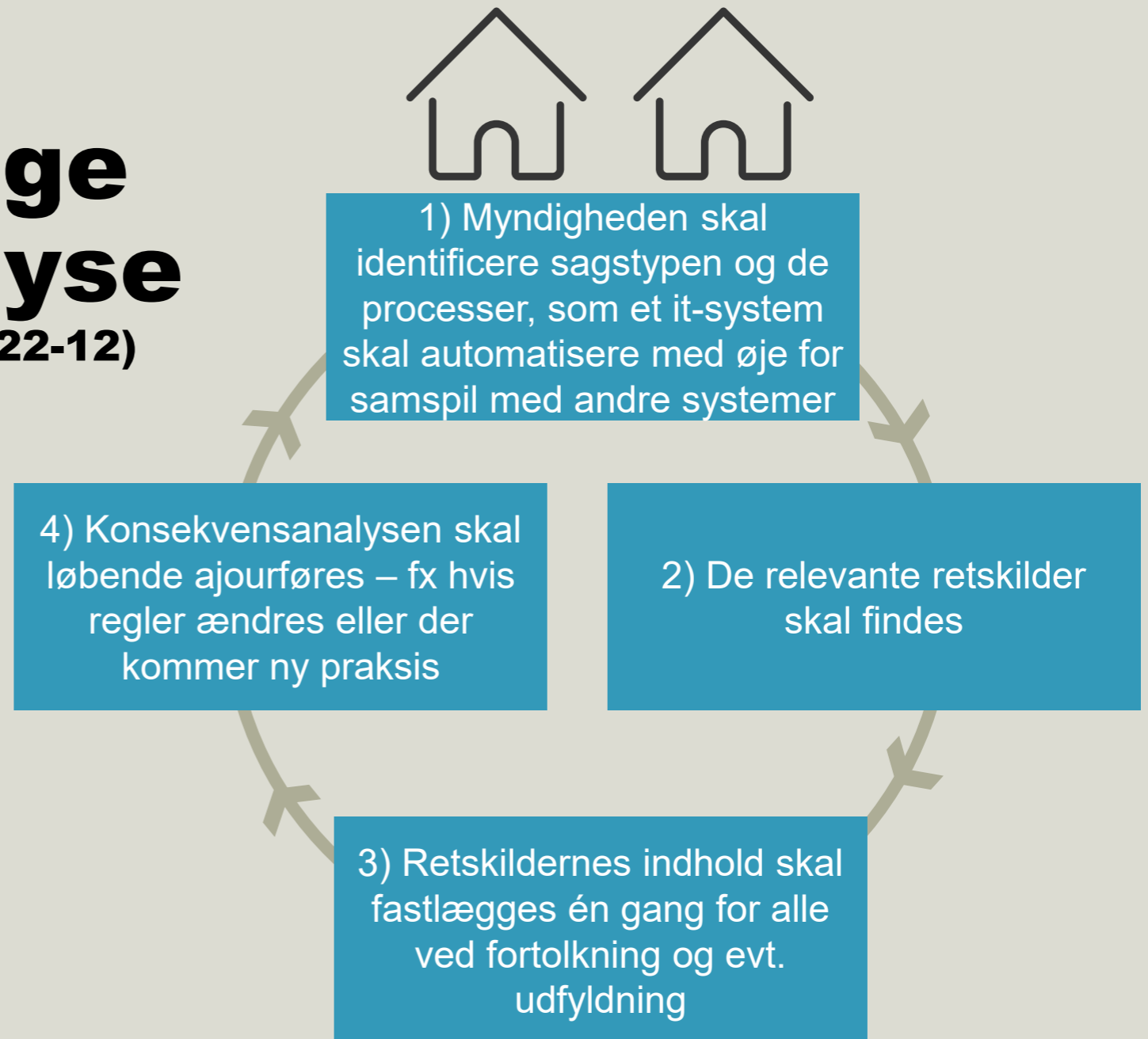

Den forvaltningsretlige konsekvensanalyse

(FOB 2014-24, FOB 2022-11, FOB 2022-12)

Formål:

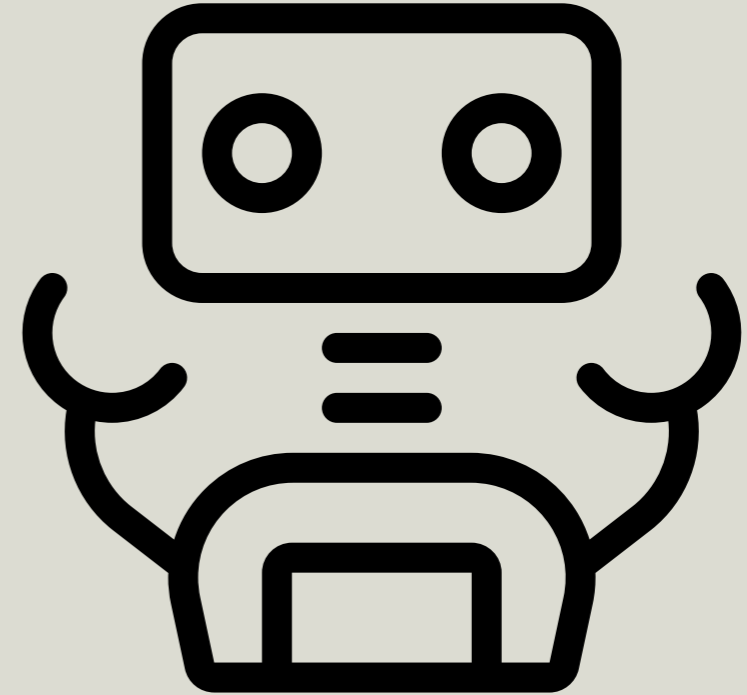
En forsvarlig tilrettelæggelse af udviklingen af nye it-systemer til det offentlige

Samspil med andre systemer (FOB 2022-11)

Må tage hensyn til den helhed, som systemet skal indgå i. Man skal derfor have øje for:

- Hvad er formålet med det nye it-system i samspillet med andre it-systemer?
- Hvordan relevante sagstyper og processer behandles og understøttes i samspillet med andre it-systemer mv.?
- Er der partsrettigheder, der vil skulle understøttes i det nye it-system, selv hvis der ikke i dette system skal træffes afgørelser?

Forvaltningsret via design

Forvaltningsretten er teknologineutral

FOB 2005-409

”Der bør således i forbindelse med de aftaler om levering af it-løsninger, der må formodes at blive indgået forud for kommunalreformens ikrafttræden, ikke kun stilles systemtekniske og økonomisk-administrative krav, men også krav om at systemerne gør det muligt for kommunerne at leve op til de forvaltningsretlige krav.”

FOB 2016-47 + FOB 2016-48

Efter OFL § 1, stk. 2, skal myndigheder ved valg, etablering og udvikling af it-løsninger sikre, at systemet understøtter formålet om åbenhed og giver adgang til at foretage dataudtræk

Forvaltningsret via design

Forvaltningsretten er teknologineutral

FOB 2006.390:

Københavns Universitets SU- system

Manglende søgemulighed
efter hjemmelsbestemmelse
mv. svækkede mulighed for
overholdelse af
lighedsgrundsætningen

FOB 2014-24:

SKATs it-system EFI

IT-systemer skal kunne
understøtte en korrekt
anvendelse af relevant
lovgivning, og dette kan i
sagens natur klart bedst
sikres ved en tilstrækkelig
tidlig identifikation og
systemindarbejdelse af de
pågældende regelsæt

FOB 2012-5 og FOB 2016-1:

MinSU-sagerne

Manglende mulighed for
forældremyndighedsinde-
haver og andre
repræsentanter til at bruge
løsningen, svækkede
muligheden for overholdelse
af forvaltningslovens § 8

Partsrettigheder

FOB 2004-569

Ombudsmanden fandt, at politiets it-system ikke understøttede forvaltningsretlige regler om **notatpligt**, **begrundelse** og **klagevejledning** samt reglerne om **bevaring af dokumenter** og **autentiske brevkopier** og **kravet om underskrift**

FOB 2016-1

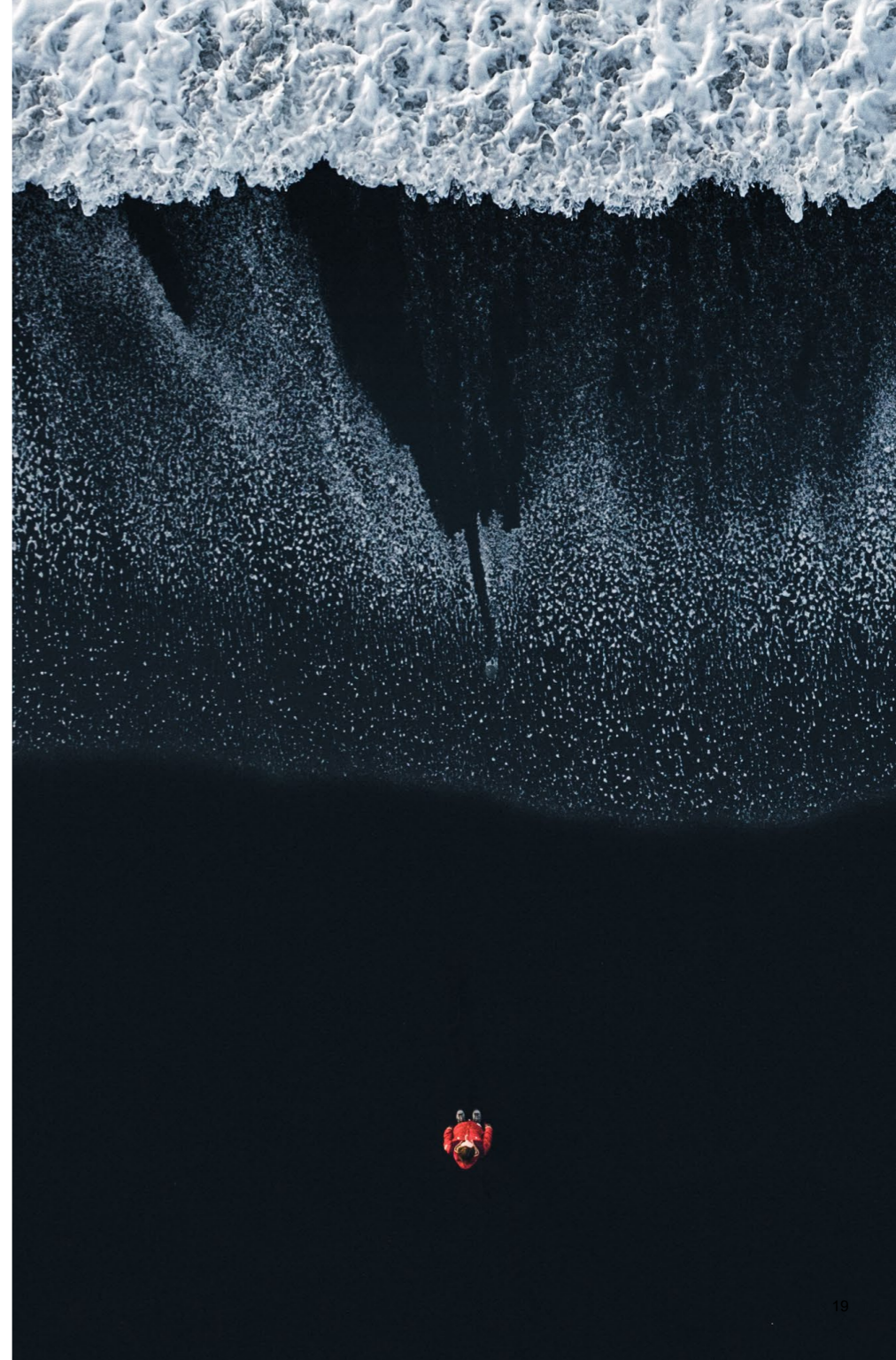
”Således bemærkede jeg for det første, at **vejledningen** om fremgangsmåden ved afgivelse af fuldmagt ikke omtalte muligheden for at give fuldmagt digitalt, og ej heller muligheden for at give fuldmagt ved, at begge – fuldmagtsgiver og fuldmagtshaver – skriver under på ansøgningen og tilkendegiver, at der foreligger **partsrepræsentation**. Jeg skrev, at jeg gik ud fra, at ministeriet ville sørge for at justere vejledningen på dette punkt.”

FOB 2018-29

”Da pop op-beskeden – dvs. det afslag, som styrelsen meddeler ved hjælp af it-systemet – gives skriftligt, skal det være ledsaget af **begrundelse** og **klagevejledning**, jf. forvaltningslovens §§ 22 og 25, stk. 1.”

Dagens hovedpointer

- Gør juristen til **medspiller**
- Hvordan kan digitalisering **bidrage til besparelse på den lange bane?**
- Juraen er den samme som altid – forvaltningsretten skal bare tænkes ind fra start efter princippet om **forvaltningsret via design**

Ingen virksomhed kan stå stille. Verden er i forandring, og derfor skal lovgivningen følge trop. Den teknologiske transformation bevæger sig med lynets hast, og nye dagsordener skyder frem så hurtigt, at vi knapt når at sætte os ind i den første, før den næste ser dagens lys. Som strategisk-juridiske rådgivere er vi derfor nødt til at være nysgerrige og undersøge mulighederne uden altid at vide, præcis hvor vi ender. Ja, du hører det fra et advokatfirma.

Horten er en full-service advokatvirksomhed med over 70 års erfaring og 350 specialister, der alle står klar til at gå nye risici, udfordringer og muligheder i møde sammen med vores kunder.

Vi klæder førende organisationer på til at kunne agere og reagere inden for områder som bank og finansiering, fast ejendom, grøn energi, teknologi, IP og M&A, så de kan træffe beslutninger på et oplyst grundlag – og nogle gange endda tage modige valg.

Når verden ændrer sig, gør juraen også.
Horten – Find a way.

Vi undersøger nye risici, udfordringer og muligheder uden altid at vide, præcis hvor vi ender.

Vi klæder førende organisationer på til at kunne agere og reagere, når lovgivningen ændrer sig.

Vi er en full-service advokatvirksomhed med speciale i bank og finansiering, fast ejendom, grøn energi, teknologi, IP og M&A.

Vi er 350 specialister, der altid går nysgerrigt til værks.